

Faaliyet Raporu

2020

FRIEDRICH NAUMANN
FOUNDATION For Freedom.

Türkiye

FAALİYET RAPORU 2020

© Özgürlük Araştırmaları Derneği, 2020

Bu alışma Friedrich Naumann Vakfı'nın katkılarıyla hazırlanmıştır.

Özgürlük Araştırmaları Derneği

Çankaya Mah., Atatürk Bul., No.160 D.10 Çankaya, Ankara

(312) 213 24 00

www.oad.org.tr info@oad.org.tr

[f](https://www.facebook.com/ozgurlukarastirmalari) [ozgurlukarastirmalari](https://www.facebook.com/ozgurlukarastirmalari) [ozgurlukar](https://twitter.com/ozgurlukar)

Tasarım ve Dizgi:
Serbest Kitaplar
serbestkitaplar.com

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	5
2019'DA NELER YAPTIK?	10
Vizyon ve Misyon.....	13
Kurumsal Strateji.....	14
ÖAD ÇALIŞMALARINDA GENEL SÜREÇ	16
YÖNETİM KURULU	18
DANIŞMA KURULLARI	19
Projeler.....	21
Tanıtım Etkinliği.....	29
Çalıştaylar.....	30
Özgürlük Buluşmaları.....	35
YAYINLAR	38
Liberal Perspektif: Yorum.....	39
Liberal Perspektif: Analiz.....	44
Liberal Perspektif: Rapor.....	47
Kitaplar.....	52
Bülten.....	55
Video.....	57
BASINDA ÖAD	60
ÖAD'NİN DOSTLARI	64
PARTNERLERİMİZ	69

TAKDİM

2020 yılı Türkiye’de sivil, siyasal ve ekonomik özgürlüklerin büyük kısıtlamalar ile karşılaştığı bir yıl oldu. Önceki yıllardan farklı olarak, COVID-19 pandemisi ile mücadele doğrultusunda yerleşmiş liberal demokrasilerde de özgürlüklerin makul oranların ötesinde sınırlandırılmasına şahit olduk. Bizim gibi liberal demokrasinin henüz oturmadığı ülkelerde ise pandemi özgürlüklerin daha da sınırlanması için bir gerekçe olarak kullanıldı.

İlk olarak, siyasal özgürlükler alanında, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde özellikle Doğu ve Güneydoğu illerinde başarı sağlayan Halkların Demokratik Partisi (HDP)’nin kazandığı 65 belediyenin 52 tanesine kayyum atanması ile bir gerileme yaşadık. Kars belediyesine atanan kayyumla beraber HDP’nin sahip olduğu hiçbir il belediyesi kalmamıştır. Siyasal özgürlüklerin kısıtlanması sadece yerel yönetimlerde değil Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)’nde de 2020’ye damga vurdu. Ana muhalefet partisi Cumhuriyet Halk Partisi’nin İstanbul Milletvekili Enis Berberoğlu, HDP’nin Diyarbakır Milletvekili Musa Farisoğulları ve Hakkari Milletvekili Leyla Güven’in milletvekillikleri haklarındaki yargı kararları nedeniyle düşürüldü.

2019’da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) tarafından verilen karar sonucu serbest bırakılması gereken Osman Kavala, Şubat 2020’de beraat etmesine rağmen, hakkında açılan casusluk suçlamasıyla yeni bir tutuklama kararı verilerek serbest bırakılmadı. Bakanlar Komitesinin yeni tutuklamanın AİHM tarafından incelenen suçlamalara dayandığı bu nedenle serbest bırakılması gerektiği yönündeki kararlarına rağmen Kavala hala tutuklu bulunuyor. 2016’da terör örgütüne üye olmak suçlamasıyla tutuklanan Selahattin Demirtaş için Aralık 2020’de AİHM Büyük Dairesi tarafın-

dan derhal serbest bırakılması yönünde karar verilmiş olmasına rağmen, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve iktidar ortağı Devlet Bahçeli kararı tanımadıklarını dile getirdi ve böylelikle Türkiye bir kez daha uluslararası hukuku görmezlikten geldi.

İktidarın COVID-19 pandemi sürecini yönetmesinde de büyük problemler yaşandı. Şeffaflık ve denetlenebilirliğin mümkün olmadığı bu süreçte kabine üyeleri arasında da büyük koordinasyon sıkıntılarının olduğu, açıklanan resmi verilerin iktidar tarafından manipüle edildiği kuşku doğdu. Bu kuşku basın veya sosyal medya aracılığı ile dile getiren doktor, gazeteci veya vatandaşlar “yanlış algı” üretme suçlarından tutuklandılar.

Pandemi ile mücadelenin ekonomik sonuçlarını hafifletmek üzere Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından “Biz Bize Yeteriz Türkiye’ m” sloganıyla bir yardım kampanyası başlatıldı. Benzer bir kampanya da CHP’ li belediyeler tarafından başlatılmıştı. Özellikle Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş’ ın kampanyalarına hem sosyal medya hem de yerel halk tarafından büyük ilgi oldu. İçişleri Bakanlığı tarafından belediyelerin yaptığı kampanyalar 2869 sayılı Yardım Toplama Kanunu temelinde hukuksuz bulundu ve para toplanılan hesaplar bakanlık tarafından bloke edildi. Buna karşılık, pek çok hukukçu belediyelerin bağış toplama yetkisinin 5393 ve 5216 sayılı belediye kanunuyla düzenlendiğini ve bu çerçevede İstanbul ve Ankara büyükşehir belediyelerinin kampanyalarının yasal olduğuna dikkat çektiler. Hükümetin bu müdahalesinin ardında, belediyelerin yaptıkları bu kampanyaların hükümet tarafından yapılan kampanyadan daha fazla ilgi görmesinin olduğu algısı oluşmuştur.

2020 yılında AKP ve MHP tarafından “çoklu baro” kanun teklifi yasaladı. Bu kanuna göre 5000’ den fazla avukatın bulunduğu illerde 2000 avukatın imzasıyla yeni baroların kurulmasının önü açıldı. Bu kanunun potansiyel olarak örgütlenme özgürlüğü ve çoğulculuğu geliştirdiğini teslim etmek gerekir. Öte yandan, iktidarın yaklaşık olarak 2011 seçimlerinden bu yana YSK, HSK ve Anayasa Mahkemesi gibi pek çok kurumun üstünde kurduğu tahakküm göz önüne alındığında, bu yasanın hali hazırda demokratik muhalefetin etkili bir kaynağı olan baroların bölünerek etkisizleşmesi sonucunu doğurması muhtemeldir. Bu düzenlemenin ilerleyen süreçte avukatları üye oldukları baro temelinde hükümet yanlısı veya muhalif olarak kodlamak için kullanılma potansiyeli vardır. Ayrıca, hakimlik teminatının büyük yara almış olduğu ülkemizde, görülen bir dava sırasında mahkemenin avu-

katların üye oldukları baroya bakarak tavır alma olasılığı yadsınamaz. Bu durum vatandaşların adil yargılanma hakkına bir darbe indirecektir.

Türkiye 2020 senesinde de maalesef geçtiğimiz yıl gibi kadın ve LGBT+ bireylerin yaşam haklarını korumakta sınıfta kaldı. Vahşice katledilen Pınar Gültekin'in davası henüz sürerken, Türkiye'de 2020 yılında 300 kadın cinayeti işlenmiştir. Kadınlar eril cinayetlere kurban giderken Numan Kurtulmuş'un İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmayı gündeme getirmesi düşündürücüdür. Bunların yanında hakimlerin cinayet işleyenlere iyi hal indirimi uygulaması, Aleyna Çakır'ın katili olan Ümitcan Uygun'un uzun bir süre tutuklanamaması Türkiye'de hukuka karşı olan güveni iyice zayıflatmaktadır. Yine Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş COVID-19 üzerine konuştuğu bir hutbede nefret söyleminde bulunarak eşcinsel bireyleri hedef göstermiştir.

Basın özgürlüğü 2020 yılında büyük kısıtlamalarla karşılaşmıştır. 37 gazeteci 2020 yılında çeşitli suçlamalarla cezaevine konulmuştur. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu da bu yıl Netflix gibi platformlara ve özellikle muhalif televizyon kanallarına çeşitli sansürler ve karartmalar uygulamıştır. Ayrıca Temmuz ayında yürürlüğe giren sosyal platformlara çeşitli yaptırımlar içeren yasayla beraber artık Hükümet, Twitter ve Facebook gibi sosyal medya platformlarında uygunsuz görülen bir içeriğin 48 saat içinde kaldırmasını talep edebilecek, eğer platformlar kararı tanımaz ise cezai yaptırımlara tabi tutulacaktır. Vatandaşların anayasal haber alma hakkını zedeleyen bu yasa aynı zamanda özel şirketlerin de yayın politikalarındaki özgürlüklerine de müdahale etmektedir.

2020 yılı Özgürlük Araştırmaları Derneği açısından da son derece yoğun geçti. Pandemi nedeniyle tüm çalışmalarımızı çevrimiçi ortamlara taşıdık. YouTube üzerinden hazırladığımız canlı yayınlar ile 500.000'den fazla izlemeye ulaştık. National Endowment for Democracy desteğiyle başlattığımız Türkiye'de Yapısal Reformlar Projesi kapsamında yasama, yargı, medya sahipliği, kamu personel rejimi ve kamu ihale rejimi hakkında yaptığımız çalışmalar ile bu alanlarda yapısal reformlara önayak olabilecek raporlar hazırladık. Pandemi döneminde alınan tedbirlerin özgürlüklere olan etkisini yakın takibe alarak hem Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi hem de Freedom House desteğiyle hukuk devleti, sivil ve ekonomik özgürlükler alanlarında izlemeler ve bültenler hazırlamaya başladık. Basında kamu reklamları üzerinden yaratılan bağımlılık ilişkileri ve muhalif medyaya yönelik baskıları derlediğimiz 2019-2020 Türkiye'de Basın Özgürlüğü Raporu

ru'nu yayınladık. Pandemi döneminde sağlık sektörünün artan yükünü ve vatandaşlara düşen görevleri derlediğimiz yayınlarımızla bu süreçte bireysel özgürlükler ile halk sağlığı arasındaki denge üzerine çalışmalar yaptık.

2020 yılı sona ererken tüm dünya sabırsızlıkla COVID-19 aşılarını beklemeye başladı. Bizler de Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak 2021 yılının öncelikle ülkemize ve tüm dünyaya öncelikle aşığı getirmesi ve bir an önce sürü bağışıklığına erıştırmesini temenni ediyoruz. Pandemi ile mücadelede hayatını kaybeden tüm sağlık çalışanlarının anısı önünde saygıyla eğilirken, dünyanın yeniden iyileştiğı, ekonomik zararların telafi edilmeye başlandığı, halk sağlığı gerekçesi ile alınan tüm özgürlük kısıtlayıcı hükümet tedbirlerinin kaldırıldığı özgür ve müreffeh bir 2021 yılı diliyoruz.

Özgürlükle,
Özgürlük Araştırmaları Derneğı

2020'DE NELER YAPTIK

5 Proje

1 Platform

1 Tanıtım Etkinliği

5 Online alıştay

3 Video

65 Canlı Yayın

5 Yorum

3 Analiz

5 Rapor

3 Kitap

50 Blog Yazısı

16 Yazılı Basında Yer Alma

VİZYON VE MİSYON

Özgürlük Araştırmaları Derneği (ÖAD), 2014 yılında bir grup akademisyen, iş adamı, gazeteci ve hukukçu tarafından, özgürlükçü ve bilimsel bir yaklaşımla kamu politikaları araştırmaları yapmak üzere, 2014 yılının Ağustos ayında kuruldu. Özgür ve müreffeh bir Türkiye vizyonuna sahip bir düşünce kuruluşu olan ÖAD'nin misyonu, Türkiye'de karar alıcılar arasında kanıta ve olguya dayalı politika yapımını, kamuoyunda da kanıta ve olguya dayalı politika tartışmalarını teşvik etmektir. Özgürlük Araştırmaları Derneği, çalışmalarını yaparken dayandığı liberal değerlerden güç alır. Evrensel insan hakları ve bireysel özgürlüklerin güvence altına alındığı, hukukun ve kuralların herkesin üstünde olduğu, ahbap-çavuş kapitalizmine dayanmayan rekabetçi bir serbest piyasa ekonomisinin tesis edildiği bir Türkiye'nin, özgür ve müreffeh bir ülke olacağı inancıyla çalışmalarını yürütmektedir. Bu bağlamda, hâlihazırda Türkiye'nin en önemli meselelerinden birisi olduğuna inandığı "Kurumsal Reform" konusu ÖAD çalışmaları içerisinde önemli yer tutar. Bu alanda projeler yaparak, Türkiye'nin kurumlarının evrensel standartlarda çalışmalarını temin edecek zeminin araştırılması, uluslararası iyi örneklerin incelenerek süreç ve yapılarda yapılması gereken değişikliklerin teklif edilmesi ÖAD projelerinin temel hedefleri arasındadır.

KURUMSAL STRATEJİ

ÖAD, çalışmalarında evrensel ve bilimsel etik standartlarını kendisine merkez alır. Çalışmalarını mümkün olduğu kadar fazla paydaşı kapsayıcı, bilimsel etik standartlara uygun bir surette formüle eder. ÖAD sıkı bir şekilde siyasi partizanlıktan uzak durur ve bağımsızlığını teşkil edebilmek adına yönetim kurulu kararı uyarınca devlet kuruluşlarından gelen fonları almaz/kabul etmez. Hem kurum içi hem de kamuoyu ile ilişkilerinde şeffaflık ve dürüstlük prensiplerini esas alır. ÖAD araştırmalarının kalitesini garanti etmek üzere belirlediği yöntemler aşağıdaki gibidir: Yüksek Kaliteli Araştırma ve Analizler için ÖAD Standartları Özgürlük Araştırmaları Derneği, çalışmalarının ve bu çalışmaların sonunda ortaya çıkan ürünlerin standardını belirlemek açısından birtakım prensipler belirlemiştir. Bu ilkeler ÖAD araştırmalarının standartlarını ortaya koyar:

- Araştırma fikrine kaynaklık eden problem ve araştırmanın amacı net bir şekilde ortaya koyulmalıdır.
- Araştırmanın yöntemi (metodu) iyi formüle edilmeli ve araştırma süresince uygulanmalıdır.

- Araştırma, alanda var olan çalışmalara dair bilgi/referans vermelidir.
- Araştırma, var olan en güncel ve geçerli bilgi ve verilere dayanmalıdır.
- Araştırma içerisinde ileri sürülen tezler açık olmalı ve gerekçelendirilmelidir.
- Araştırma, alanda var olan bilgiyi geliştirmelidir.
- Bütün araştırmalar kapsayıcı politika nerileri getirmelidir.
- Araştırmada ne sürülen tezler ve getirilen politika nerileri araştırmanın metodu ve bulgularıyla uyumlu olmalı, iyi açıklanmalı ve (varsa) araştırmanın zayıf yönleri/eksikleri belirtilmelidir.
- Araştırma sonucunda ortaya çıkan raporlar iyi yapılandırılmış, net ve anlaşılır olmalıdır.
- Araştırma raporlarında kullanılan dil objektif, kapsayıcı, yapıcı ve bütün görüşlere eşit mesafede olmalıdır.
- Bilimsel etik değerler ve AD prensipleriyle çelişmediği sürece, fikir hürriyetine dayalı olarak hiçbir çalışmanın içeriğine müdahale edilmez. Editoryal müdahaleler bu kuralın istisnasıdır.

ÖAD ÇALIŞMALARINDA GENEL SÜREÇ

SORUNLARIN TESPİTİ

- Araştırma sürecinde, alanında uzman bir yürütücünün koordinatörlüğündeki araştırma ekibi tarafından alandaki problemlerin, bunların sebep ve etkilerinin tespit edilmesi.
- Uluslararası iyi örnekleri bularak ortaya koyulması.
- Araştırma sürecinde ortaya çıkan verilere dayanarak, başta tespit edilen sorunun çözümüyle ilgili kapsamlı bir kamu politikası önerisi sunulması.

SONUÇLARIN KAMUOYUNA AÇIKLANMASI

- Sonuç raporu o alanda çalışan üniversitelerin ilgili bölümleri, kamu kurum ve kuruluşları, medya organları ve ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılır.
- Politika önerilerini milletvekilleri ile paylaşmak üzere TBMM'ye gidilmesi.

- Araştırmanın konusunu oluşturan kurum/konu ile ilgili paydaşların bir araya getirilmesi.
- Araştırma sorusunun mahiyeti, kısıtları ve belirlenecek yöntemin bu tartışma(lar)dan gelen geri bildirimler doğrultusunda belirlenmesi.

ARAŞTIRMA SÜRECİ

2

- Sonuçların kamuoyu ile paylaşılacağı bir konferans, seminer veya basın toplantısının organize edilmesi.
- Araştırma ekibi(veya temsilcisi) araştırmanın bulgularını ve çıktılarını kamuoyu ile paylaşması.

YAYGINLAŞTIRMA

4

YÖNETİM KURULUMUZ

Bican Şahin
Prof. Dr., Hacettepe Üni.

Enes Özkan
Ar. Gör. İstanbul Ün.

Tuna Saral
Ar. Gör. Osmaniye Korkut Ata Ün.

Seval Yaman
Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Sosyal Bil. Ün.

Veli Kondak

Nalan Yeşim Erdoğan
Öğr. Gör, Marmara Ün.

Metin Kandamir
İş İnsanı

ULUSAL DANIŞMA KURULUMUZ

Mustafa Erdoğan
Prof. Dr.

Orhan Kemal Cengiz
Avukat

Murat Çokgezen
Prof. Dr., Marmara Üni.

Erdal Türkkan
Prof. Dr.

Tanju Tosun
Prof. Dr., Ege Üni.

Ergun Özbudun
Prof. Dr.

Nesrin Nas
Dr.

Melih Yürüşen
Yrd. Doç. Dr.

Yusuf Ziya Kıvanç
Avukat

Mustafa Akyol
Gazeteci

ULUSLARARASI DANIŞMA KURULUMUZ

Charles Butterworth

Jason Brennan

Peter J. Boettke

Parth Shah

Tom G. Palmer

Linda Whetstone

Timur Kuran

Rainer Heufers

ETKİNLİKLER

PROJELER

Türkiye’de Yapısal Reformlar Projesi

Türkiye’nin dünyadaki tüm hukuk devleti ve yönetim endekslerinde gerilemesi, hukuk ve idari alanlarda kurumsal/yapısal bir erozyon gerçekleştiği ve Türkiye’nin ivedilikle reforma tabi tutulması gerektiği düşüncesini ortaya çıkarmıştır. Bu düşünce çerçevesinde Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak, National Endowment for Democracy’nin desteğiyle birlikte, “Türkiye’de Yapısal Reformlar Projesini” 2019 yılının son ayları itibariyle başlattık. Bu projede ivedilikle reforma tabi tutulması gerektiğini düşündüğümüz beş ana kurum/yapı belirledik: Yasama, Yargı, Kamu İhale Rejimi, Kamu Personeli Rejimi ve Medya Bağımsızlığı. Türkiye’de hukukun üstünlüğü ve hesap verebilirliği geliştirmek için bu kritik alanlarda gerekli yapısal reformların belirlenmesi ve analiz edilmesi ile Türk parlamentosunda temsil edilen siyasi partileri kendi parti platformlarına dahil etmeye teşvik etmek için kapsamlı bir savunuculuk planı oluşturmayı hedefledik. Bunu başarmak için bir dizi atölye çalışması ve halka açık etkinlikler düzenledik; raporlar yayınladık ve sosyal ve ana akım medya üzerinden savunuculuk faaliyetleri yürüttük.

Özgürlük Araştırmaları olarak bir sonraki adımımız siyasi partilerin, sivil toplumun ve parlamentonun temsilcileriyle görüşmek olacaktır. Proje kapsamındaki son adım ise her alan için bulguları ve reform yol haritalarını duyurmak için Ankara’da “Yapısal Reformlar Ulusal Konferansı” düzenlenecektir.

Türkiye’de Basın Özgürlüğü 2019-2020 Projesi

Ülkelerin demokratikleşme skorlarını ölçen bütün indeksler, Türkiye’nin son yıllarda gerilediğini ve otoriterleştiğini göstermektedir. Türkiye’nin indekslerdeki yerinin gerilemesi ve otoriterleşme eğilimi, özgürlükler ve insan hakları konularını derinden etkilemektedir. Endişe verici bu durumun etkilediği alanlardan biri de şüphesiz basın özgürlüğüne ilişkindir

Bu çerçevede, Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak 2014 yılından bu yana Türkiye’de basın özgürlüğünün durumunu incelemekteyiz. D66 International’ın desteğiyle yürüttüğümüz bu projede elde ettiğimiz bulguları kamuoyuyla paylaşmak için “Türkiye’de Basın Özgürlüğü (2019-2020) Raporu” başlıklı bir rapor, video ve konferans gerçekleştirdik.

Çevrimiçi Hukuk Devleti Akademisi

2020 yılının son aylarında başlattığımız bir başka heyecan verici proje ise tanınmış hukuk uzmanlarını ağırlayan ve hukukun üstünlüğüne odaklanan bir projedir. “Çevrimiçi Hukuk Devleti Akademisi Projesinin” temel amacı, genç avukatlar ve son sınıf hukuk öğrencileri yetiştirerek Türkiye’de hukukun üstünlüğünün temellerini güçlendirmektir. Akademi, Prof. Dr. Serap Yazıcı tarafından hukuk devleti nosyonun; Avukat Orhan Kemal Cengiz tarafından adil yargılanma güvencelerinin, Avukat Beydağ Tıraş Öneri tarafından ayrımcılık yasağının ve Yrd. Doç. Dr. Günal Kurşun tarafından ise özgürlük ve güvenlik hakkının konuşulduğu dört derslik oturumlardan oluşmaktadır.

İlgili akademi kapsamında 5 ayda 9 seminer düzenledik. Bu beş ayda akademimize 1830 adet başvuru oldu ve 364 mezun verdik. Eğitimcilerimize, proje ekibimize ve bu projedeki ortağımız olan Kanada Yerel Girişim Fonu - Kanada Türkiye Büyükelçiliği’ne en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Türkiye'de Hukukun Üstünlüğü ve Demokrasinin İzlenmesi Projesi

İlgili projemiz, son yıllarda Türkiye'de sivil özgürlüklere, ekonomik özgürlüklere ve hukukun üstünlüğüne dair gerçekleşen ihlallerin izlenmesi ve liberal bir perspektifle değerlendirilmesi amacıyla Freedom House'un katkılarıyla düzenlenmektedir. Türkiye'de meydana gelen son gelişmeleri bildirmek için iki haftada bir yayınlanan bültenler hem Türkçe hem de İngilizce dillerinde hazırlanmaktadır. Projenin temel amacı politika yapıcıları ve uluslararası gözlemcileri

Türkiye'deki hükümet politikaları, düzenlemeleri ve Covid-19 müdahaleleri hakkında bilgilendirmektir.

Projemiz 2020 Ekim'de tarihinde başlamış olup 2021'de de devam edecektir. Bültenlere websitemiz ve sosyal medya hesaplarımız üzerinden ulaşabilir ve abone olabilirsiniz.

www.oad.org.tr

The International Republican Institute
IRI
advancing democracy worldwide

özgürlük
araştırmaları
derneği
freedom
research
association

TÜRKİYE'DE ANLAMLI İFADE OLANAKLARI YARATMAK (PROJECT COMET)

f t i in y /ozgurlukarastirmalari

Türkiye'de Anlamli İfade Olanakları Yaratmak (Project Comet)

COMET: Türkiye'de Anlamli İfade Olanakları Yaratmak (Creating Opportunities for Meaningful Expressions in Turkey) projesi, Türkiye'de meclisin ve ifade hürriyetinin geliştirilmesi amacıyla 2019 yılında başlatılan projemiz, 2020 yılının Mayıs ayında sonlandırılmıştır. Bu proje, Uluslararası Cumhuriyetçiler Enstitüsünün (International Republican Institute, IRI) kolaylaştırıcılığıyla, Özgürlük Araştırmaları Derneği (ÖAD) tarafından yürütülmüştür.

Proje eş zamanlı yürütülen iki bölümden oluşmaktadır. İlki, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş ile beraber etkisini yitiren TBMM'nin kamuoyu tartışmalarından daha çok haberdar ederek milletvekilleri ve vatandaşlar arasındaki bağın güçlendirilmesi sağlamak ve denge ve denetleme mekanizmalarını yeniden canlandırılması hedeflemektedir. Bu kapsamda, vatandaşların milletvekillerine ulaşımı sağlayan, kampanya başlatmalarının önünü açan ve parlamentonun gündeminden haberdar olabileceği bir platform oluşturduk: "meclisteyiz.com" Bu platformu, vatandaşların ve milletvekillerinin kullanımına sunduk.

Diğer bölüm ise Türkiye'de halkın doğru ve güvenilir bilgiye ve habere ulaşımında ve bu bilgiyi üreten ve haberi yapan gazetecilerin bu faaliyetlerini

özgür ve bağımsız bir şekilde gerçekleştirebilmelerinin önündeki yapısal engellerin açığa çıkarılmasını amaçlamıştır. Bu doğrultuda, 2019 Ekim ayından 2020 Şubat Ayına kadar sürdürülen alan çalışmalarının neticesinde bulgular toplanmış; Ankara, İstanbul, Kars, Eskişehir, Antalya, Aydın, Samsun, Kocaeli, Hatay ve Diyarbakır'da 182 gazeteci ve yönetici ile bir araya gelinmiş ve Ankara ve İstanbul'da ayrı olarak gerçekleştirilen dört odak grup toplantısında medya tüketicilerinin Türkiye'de medyayla kurdukları güven ilişkisini anlamak adına "Medya Karavani" söyleşileri kapsamında 300'ü aşkın medya tüketicisiyle odak grup toplantıları yapılmıştır. Elde edilen bulgular ışığında "Türkiye'de Medya ve İfade Özgürlüğü İçin Siyasa Önerileri" başlıklı rapor kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

“meclisteyiz.com”

COMET: Türkiye’de Anlamalı İfade Olanakları Yaratmak (Creating Opportunities for Meaningful Expressions in Turkey) projesinin ayaklarından biri olan ve TBMM’nin kamuoyu tartışmalarından haberdar etmek, milletvekilleriyle vatandaşın arasındaki köprüyü güçlendirmek ve vatandaşların milletvekillerine ulaşımını sağlamak adına oluşturulan “meclisteyiz.com” sizlerle!

Platform, üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde “Vekillere Ulaş” butonundan irtibata geçmek istediğiniz milletvekillerini konu başlığına, şehrine, partisine ve/ya cinsiyetine göre ulaşabilir; vekillere iletmek istediğiniz konuyu ayrıntılı bir şekilde yazabilirsiniz. Ayrıca talep ettiğiniz konunun gündeme nasıl gelmesini istediğinizi işaretleyebilir veya randevu talep edebilirsiniz.

Diğer bir sekme olan “Kampanya Başlat” adı altında ilgili konuya dair ayrıntılı bir şekilde bilgi verdikten sonra kampanya muhataplarını ve milletvekillerini seçebilir ve hedeflediğiniz imza sayısını yazabilirsiniz. Hedeflenen imza sayısına ulaşıldıktan sonra ise kampanyanız ilgili mercilere iletilecektir.

Üçüncü ve son sekme ise “Meclis Gündemi”ni takip edebilmeniz için tasarlanmıştır. Meclis gündemine dair bütün ayrıntıları ilgili sekmeden ulaşabilirsiniz.

İlgili çalışmalar büyük bir titizlikle hazırlanmış olup KVKK kanunlarına uygundur.

Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu
Turkish Public Alcohol Policy Watch

AVUKAT RUKİYE TURAN
EKONOMİST ENES ÖZKAN

**HUKUKİ VE EKONOMİK
AÇILARDAN ALKOL
KISITLAMALARI**

18 MART
SAAT 21:00'DE

YouTube, Facebook, Instagram, Twitter icons
LIVE

www.alkolpolitikasi.org.tr

Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu

Devletin alkollü içki sektörüne yönelik artan düzenlenmeleri ve sürdürmekte olduğu kısıtlayıcı kamu politikaları piyasa aktörlerini tehdit ettiği gibi, bireysel hak ve özgürlükler ile kültürel çoğulculuğa da zarar vermektedir. COVID-19 nedeniyle yeniden düzenlenen alkollü içki yasakları artık bu alandaki idari düzenlemelerin sistematik olarak kamuoyu önüne getirilmesini, yasak kararlarının gerekçelerinin kamuoyu nezdinde değerlendirilmesini ve daha katılımcı kamu politikaları hazırlanmasını için çalışmalar yapılmasını zorunlu kılmıştır.

Bu misyon doğrultusunda Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu, Türkiye'deki alkol politikalarını takip etmek, kamuoyuyla paylaşmak, yorumlar ve farkındalık yaratarak politika yapım sürecini etkileme vizyonuyla çalışmalarına başlamıştır.

Bizlerden haberdar olmak için sosyal medya hesaplarımızı takip edebilirsiniz:

Twitter: @alkolpolitika

Youtube - Facebook: Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu

Instagram: @alkolpolitika

**Devletin Alkol Politikalarını
İzleme Platformu**
Turkish Public Alcohol Policy Watch

Devletin Alkol Politikalarını İzleme Platformu
Turkish Public Alcohol Policy Watch

**ÖZGÜR
AYBAŞ**
TÜRKİYE TEKEL
BAYİLERİ PLATFORMU
YK. BAŞKANI

RÖPORTAJ
TEKEL ESNAFININ SORUNLARI

www.alkolpolitikasi.org.tr

Türkiye Basın Özgürlüğü Raporu 2019-2020 Tanıtımı

3 Ekim 2020, Saat: 14:00

Nevşin Mengü
Gazeteci

Beril Eski
Gazeteci

Burak Bilgehan Özpek
Akademisyen

Aydın Gündüz
Akademisyen

IDI
International
Democratic
Initiative

Özgür
bir
toplum
için...

TANITIM ETKİNLİĞİ

Basın özgürlüğüne mevcut durumuna ilişkin gerçekleştirdiğimiz izlemeleri içeren son raporumuz, Türkiye’de Basın Özgürlüğü 2019-2020 Raporu, International Democratic Initiative (IDI) ve Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi’nin (FNFTurkey) desteğiyle hazırlandı. İlgili raporu yayınlamak ve Türkiye’deki basın özgürlüğünün mevcut durumunu değerlendirmek amacıyla Burak Bilgehan Özpek’in moderatörlüğü ve Nevşin Mengü, Beril Eski ve Aydın Gündüz’ün katılımıyla 3 Ekim 2020’de ZOOM üzerinden bir çevrimiçi konferans gerçekleştirdik.

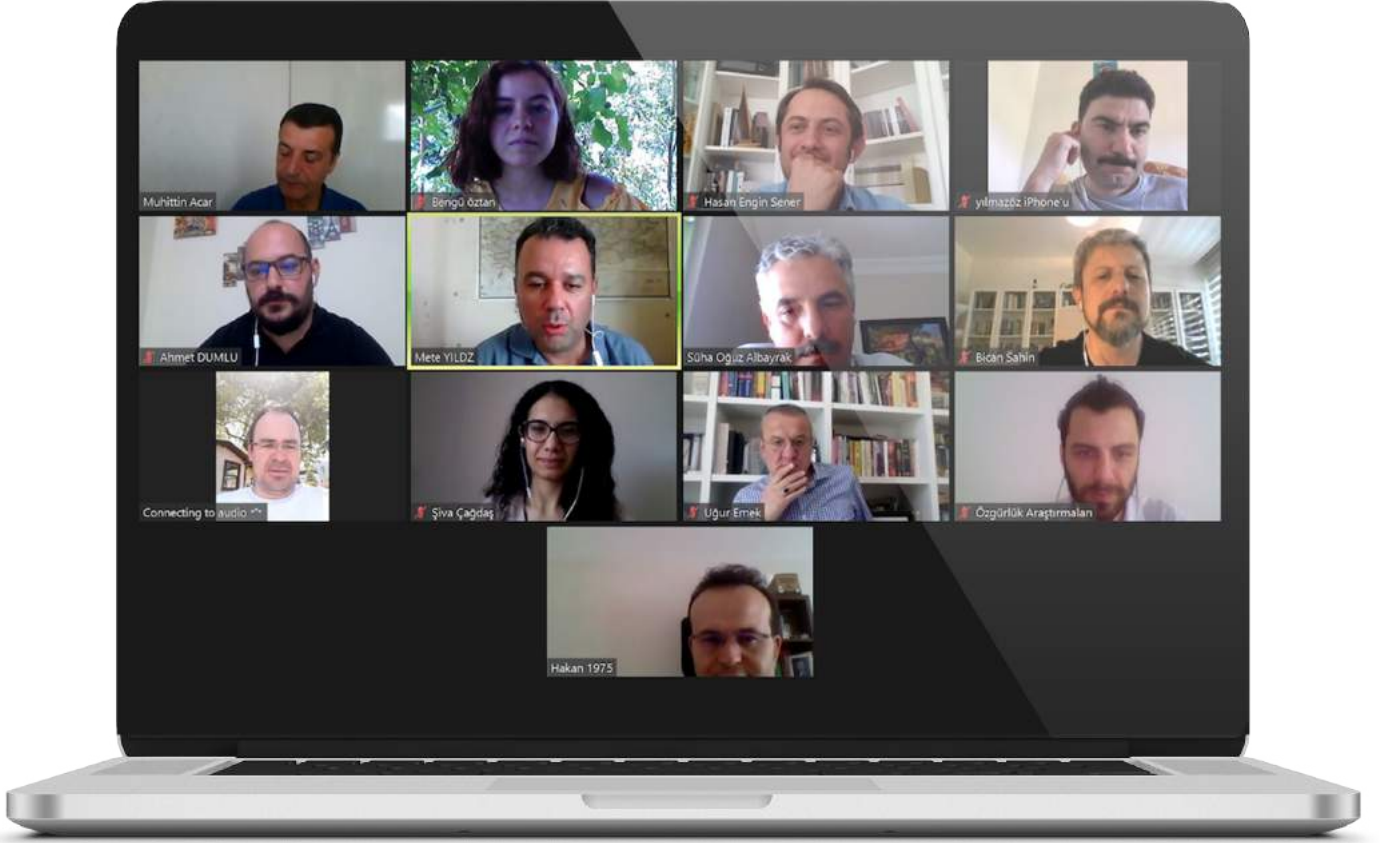
ÇALIŞTAYLAR

Geçtiğimiz yıl boyunca Türkiye’de Yapısal Reformlar Projesi kapsamında 5 adet çalıştay düzenledik. Bu çalıştayların biri yüz yüz gerçekleştirilirken geri kalan dördü COVID-19 pandemisi nedeniyle çevrimiçi olarak gerçekleşmiştir. Çalıştaylarımızda reforma tabi tutulmasını düşündüğümüz Yasama, Yargı, Kamu İhale Rejimi, Kamu Personeli Rejimi ve Medya Bağımsızlığı alanlarındaki mevcut sorunların açığa çıkarılması ve çözüm önerilerinin sunulmasını amaçladık. Çalıştaylarımızda toplamda alanında yetkin ve uzman olan 70 kişiyi ağırladık.

Kamu İhale Rejiminde Yapısal Reform İhtiyacı Çalıştayı

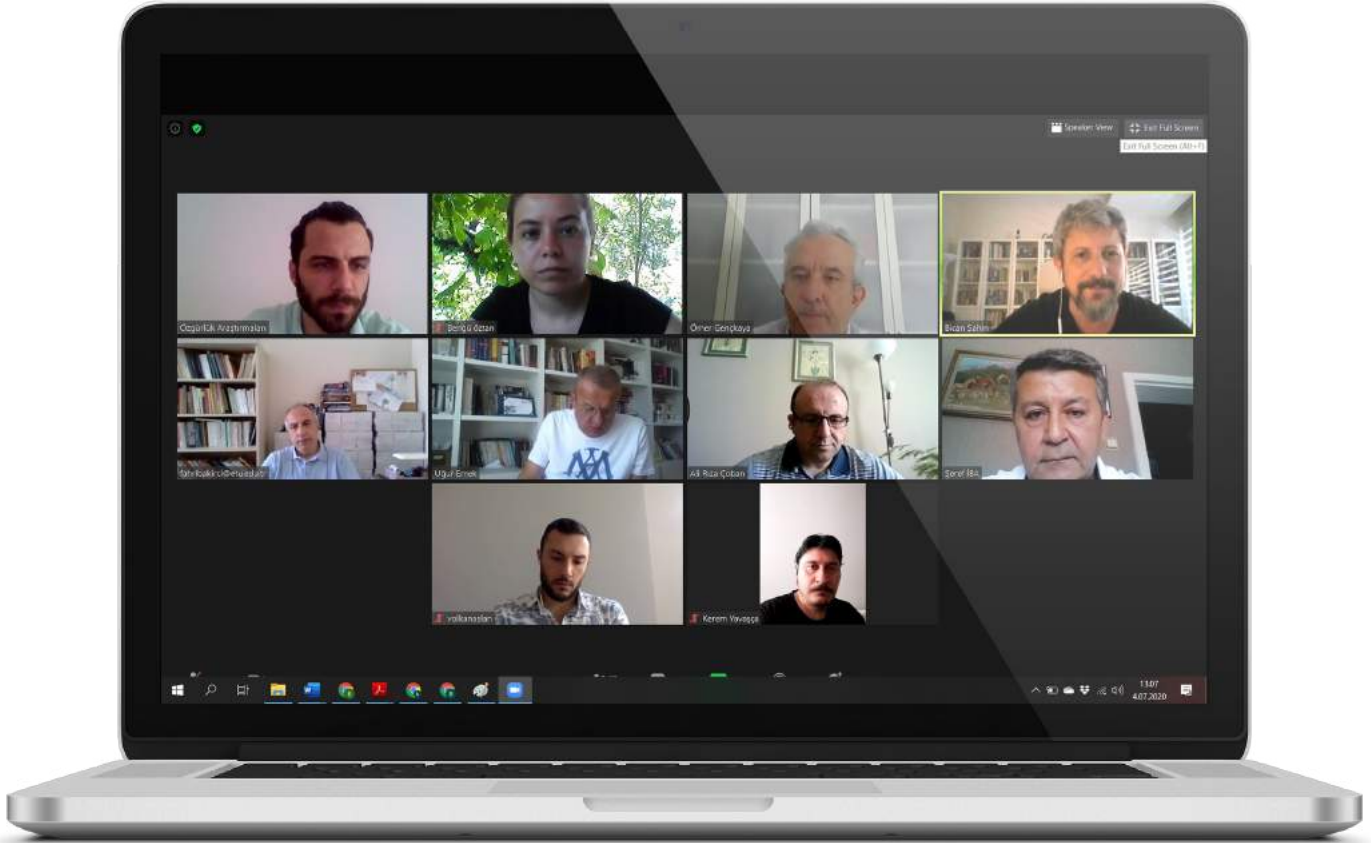
“Kamu İhale Rejimi Çalıştayı” Kamu İhale Kanunundaki eksiklikler, yetersizlikler ve uygulamadaki yanlışların tartışılması adına 1 Şubat 2020 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Değerli akademisyenlerin, ekonomistlerin, bürokratların ve avukatların yer aldığı çalıştayda kanun ve ilgili kuruma ilişkin genel, özel ve teknik çözüm önerileri getirilmiştir.

Kamu Personel Rejiminde Yapısal Reform İhtiyacı Çalıştayı

“Kamu Personel Rejiminde Yapısal Reform İhtiyacı” başlıklı çalıştay, değerli bürokrat ve akademisyenlerin katılımıyla 27 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kamu Personel Rejimi'nin güçlü ve zayıf yönleri, sunduğu fırsat ve riskler ile bu alandaki reform önerileri tartışılmıştır.

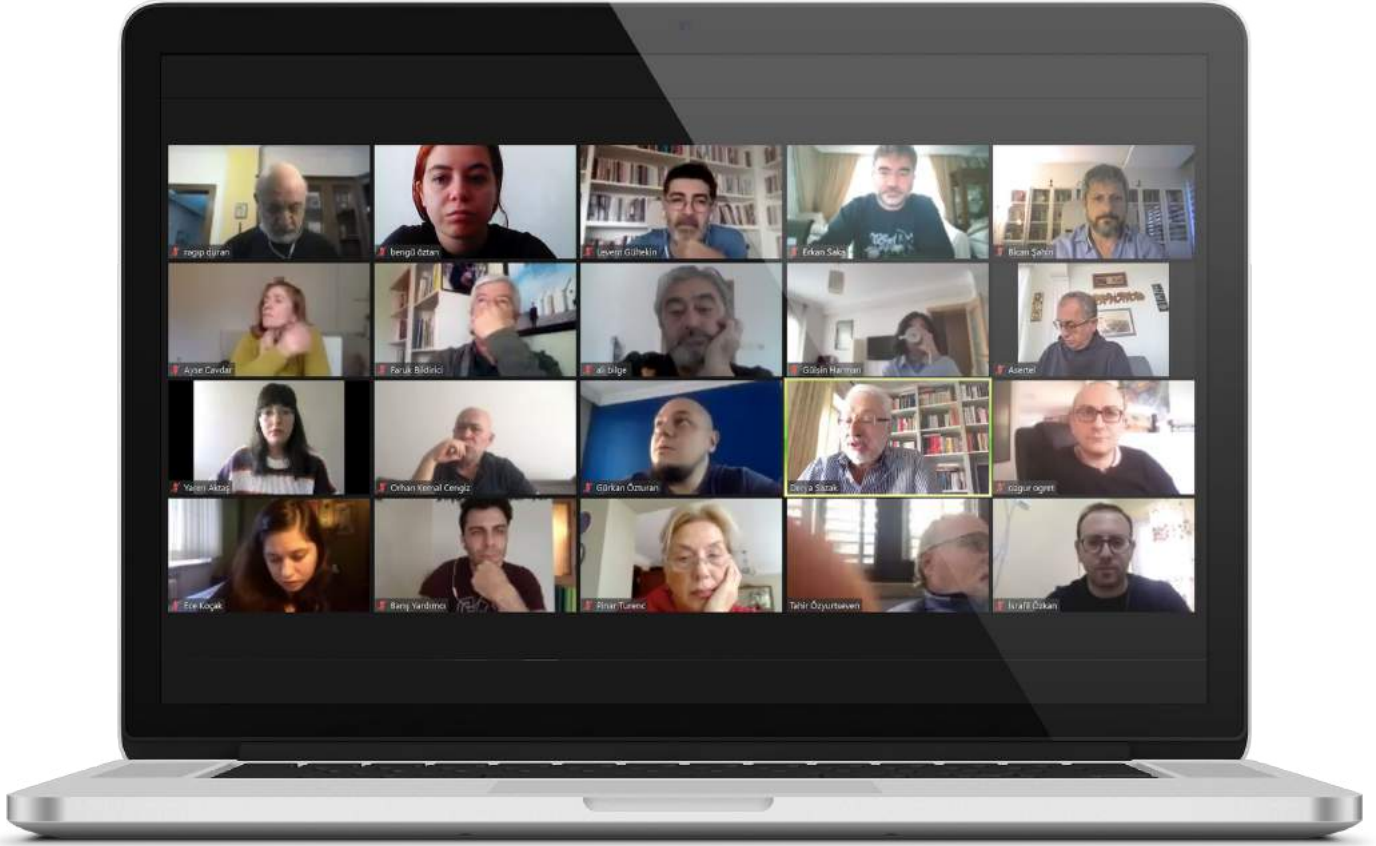
Yasama Etkinliğinde Yapısal Reform İhtiyacı Çalıştayı

Parlamentonun etkinliğini ve etkililiğini artırmanın yollarının tartışıldığı “Yasama Etkinliğinde Yapısal Reform İhtiyacı” çalıştayı 4 Temmuz 2020 tarihinde gerçekleşmiştir. Çevrimiçi gerçekleşen çalıştayımız, çok değerli akademisyenlerin, bürokratların ve yasama uzmanlarının katılımıyla gerçekleşmiştir.

Yargıda Yapısal Reform İhtiyacı Çalıştayı

Hukuk alanında duayen akademisyenlerin ve hukukçuların katılımıyla “Yargıda Yapısal Reform İhtiyacı” adlı çalıştay, 17 Ekim 2020 tarihinde çevrimiçi gerçekleştirilmiştir. Bu çalıştayda yargının etkinliği, tarafsızlığı, bağımsızlığı ve hesap verebilirliğini arttırmaya yönelik reform önerileri konuşulmuştur.

Basında Yapısal Reform İhtiyacı

“Basında Yapısal Reform İhtiyacı” çalıştayı duayen gazetecilerin, milletvekillerinin, sivil toplum çalışanlarının ve akademisyenlerin katılımıyla 5 Aralık 2020 tarihinde düzenlenmiştir. Çalıştayda medya sahipliği ve bağımsızlığının Türkiye’deki mevcut durumu ele alınmış; medyanın bağımsızlığı için çözüm önerileri tartışılmıştır.

ÖZGÜRLÜK BULUŞMALARI

2020 yılında COVID-19 pandemisi nedeniyle yüz yüze gerçekleştirdiğimiz tartışmaları ve politik sohbetleri çevrimiçi ortama taşıdık. Bu kapsamda 3 adet farklı konseptte canlı yayın programları ile karşınızdaydık. Toplamda 80 adet canlı yayın ve 84 adet podcast ile alanında uzman kişileri sizlerle buluşturduk. Özgürlük Buluşmaları'nın 2020 yılında toplam izlenme sayısı 75.000'e ulaştı. Özgürlük Buluşmaları, 2021'de canlı yayınlara devam edecektir. Canlı yayınlarımızı Twitter, Facebook ve Youtube hesaplarımızdan ulaşabilirsiniz.

Çevrimiçi Özgürlük Buluşmaları

Çevrimiçi Özgürlük Buluşmaları, hükümetin COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında aldığı tedbirleri bireysel hak ve özgürlükler perspektifinden değerlendirmek ve Türkiye'nin siyasi gündemini tartışmak amacıyla iki haftada bir farklı alanlardan uzman konukları ağırlamaktadır. Çevrimiçi Özgürlük Buluşmaları, uzmanların alanlarına dair yaptıkları 30 dakikalık sunum ve bunu takip eden soru-cevap bölümü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

Karantina

“Karantina” programının temel amacı, COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında hükümetin aldığı tedbirleri bireysel hak ve özgürlükler perspektifinden incelemektir. Bu kapsamda moderatör, bir hafta boyunca izlediği siyasi gündem çerçevesinde konuk aldığı uzmana sorular sorarak 30 dakikalık bir canlı yayın gerçekleştirmiştir.

Portre

Portre canlı yayın programının amacı, Özgürlük Araştırmaları Derneğinin misyon ve vizyonunu geniş kitlelere açıklamak, derneğin gerçekleştirdiği projeleri ayrıntılı olarak anlatmaktır. Bu kapsamda, gerçekleştirilen projeler ve yayımlanan yazılar canlı yayınlara konu edilmekte ve soru-cevap kısmında izleyicilerin yönelttiği sorular etrafında tartışılmaktadır.

YAYINLAR

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- YORUM
SAYI 6, TEMELİZ 2017

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- ANALİZ
SAYI 5, HİSAM 2017

TÜRKİYE'DE HAYAT TARZINA
YAPILAN MUDAHALELERİN
KÖTÜMSERLİK YARATMA ETKİLERİ
VE TELAFLI EDİCİ FAKTÖRLER
Prof. Dr. Erdal Türkkan
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

özgürlik freedom
akademi research
Liberal Perspektif
Yorum
SAYI 6, HİSAM 2017

OLAĞANUŞTÜ DURUMLARIN
EKONOMİK ETKİLERİNİN
MINİMİZASYONU
SOK TEDAVİ VE KADEMELİ YAKLAŞIM ALTERNATIFI
Prof. Dr. Erdal Türkkan
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

TÜRKİYE'DE YAŞAYAN SÜRİYELİ
MÜLTECİLERE YÖNELİK MEDYA ALGISİ
Doç. Dr. M. Murat ERDOĞAN
Yorum Kavukçuoğlu – Tuğçe Çetinkaya
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT
SAYI 6, HİSAM 2017

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- ANALİZ
SAYI 6, HİSAM 2017

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- ANALİZ
SAYI 6, HİSAM 2017

TÜRKİYE'DE SANAYİ 4.0
VE KAMU POLİTİKASI
Ekin Can Genç
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

Ç SAVAŞ SONRASINDA
VE TÜRK DİŞ POLİTİKASI
Doç. Dr. Burak BİLGİN
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

ARİSTOTELES, SİYASAL
DOSTLUK VE TÜRKİYE'DE
TOPLUMSAL BARİŞ
Doç. Dr. Bircan Şahin
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

NEVİ ŞAHSINA MÜNHASİR
BİR ORTAKLIK: TÜRKİYE-AB
İLİŞKİLERİ
Nilgün Arcaçan Ertep
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

TÜRKİYE'DE YÜKSEK
ÖĞRETİMİN FİNANSMAN
Alternatif Bir Kamu Politikası
Ekin Can Genç
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- ANALİZ
SAYI 8, HİSAM 2017

özgürlik freedom
akademi research
LIBERAL PERSPEKTİF- ANALİZ
SAYI 8, HİSAM 2017

COCUKLUK DÖNEMİ AŞILARINA İLİŞKİN
KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ VE TÜRKİYE
Ercan Avcı
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

MUHAFAZAKÂRLIK, OTORİTE VE
CİNSİYETÇİLİK ÜÇGENİNDE KADIN
HAKLARI MÜCADELESİ
Sibel Hıncal
TİP-ANALİZ FÜR DIE FREIHEIT

LİBERAL PERSPEKTİF: YORUM

Gündemdeki bir konunun değerlendirilmesine dayanan, ortalama 6 sayfa uzunluğunda olan ve uzmanlarımızın liberal perspektifle ele aldıkları kısa yazılardır. Geçtiğimiz yıl 5 adet yorum yazısı yayınladık.

1. Sağlık Tedbirlerinin Etik Açısından Değerlendirilmesi Ercan Avcı

2019 yılı Aralık ayında Çin’de başlayıp, 2020 yılı Mart ayında pandemiye dönüşen korona virüsü salgını, ülkelerin çeşitli tıbbi, ekonomik ve sosyal tedbirler almasını ve bunları hayata geçirilmesini şart koşmuştur.

Karantina, izolasyon, sokağa çıkmama, iktisadi hayata dair zorunlu düzenlemeler vs. şeklindeki uygulamalar, bireysel, sosyal ve ekonomik haklara doğrudan etki eden ciddi sonuçlar ortaya çıkarmaktadır.

Bu raporda Dr.Avcı alınan önlemlerin etik olarak kabul edilebilirliğini yararlılık, verimlilik, gereklilik vb. kavramları göz önünde bulundurarak değerlendiriyor.

2. Hukuk ve Adalet Mustafa Erdoğan

Hukukun adaletle bağlantısı işte tam da bu noktada devreye girmektedir: Hukuk eğer arkasındaki devlet gücü sayesinde etkili bir şekilde işleyen bir fenomenden ibaret değilse, onu insanların hukuka ilişkin evrensel algısının ilk referansı olan “adalet” değerinden bağımsız olarak düşünemeyiz. Hukuk düşüncesi her yerde adaletle ilgilidir; başta belirttiğimiz gibi, hemen hemen bütün kültürlerde hukukun adaletle kopmaz bir şekilde bağlantılı olduğunu ifade veya ima eden sözler vardır. Bunların en yaygın olanı, mahkemelerin “adalet dağıttıkları”na ilişkin söz ve anlayışlardır. Ayrıca, birçok bağlamda hukukla adalet eş anlamda kullanılır.

Elbette, adaletin asgarî gereklerini karşılamayan bir normatif sistemi devlet çoğu durumda zorla yürütebilir; ama bireylerin gönüllü olarak ve yükümlülük duygusuyla itaat etmedikleri böyle bir sistem hukuk adını hak etmez. Esasen, yüksek sesle ilân etmeye cesaret edemeseler de, insanlar da genellikle bu tür bir “hukuk”u özünde herhangi bir çeteninkinden farklı olmayan bir kaba kuvvet uygulaması olarak görme eğilimindedirler.

3. Corona için Kapitalizmi Yakmak Bican Şahin

Kapitalist sistem sadece alternatiflerinden daha başarılı olduğu için değil aynı zamanda insan özgürlüğü ile uyumlu olduğu için de tercihe değerdir. Bu sistem, bireylerin zorlanmasına değil ama gönüllü işbirliğine dayanan bir sistemdir.

Bugün, Covid-19 salgını neticesinde ortaya çıkan krize Keynes'in liberal bir yorumunu yaparak çözüm aramak mümkün olabilir. Bu olağanüstü dönemde devlet gelir kaybı yaşayan kesimlere geçici olarak bir güvenlik ağı sağlayabilir. Devlet bunu borçlanarak, vergileri düşürerek gerçekleştirebilir. Kriz atlattılıp, piyasalar işlemeye başladığında aşamalı olarak devlet eski denk bütçe politikasına dönmelidir. Böyle yapmayıp, sosyalist kumanda ekonomisi modeline veya devletçi karma ekonomi modeline dönmek insanların açlık ve yoksulluğa karşı elde ettiği kazanımları kaybetmesi anlamına gelecektir.

4. COVID-19 Sebebiyle Uygulanan Sokağa Çıkma Kısıtlamaları Hukuka Uygun mu? **Volkan Aslan**

Mart ayından bu yana COVID-19 salgını sebebiyle Türkiye’de genel sokağa çıkma kısıtlamalarının yanı sıra 65 yaş üzeri ve 20 yaş altı olanlar ile kronik rahatsızlığı bulunanlara sokağa çıkma kısıtlamalarının getirilmesi söz konusu olmuştur. Birçoğu İç İşleri Bakanlığının çıkardığı genelgelerle uygulanan ve temel hak ve özgürlükleri önemli ölçüde etkileyen bu kısıtlamaların kanuni dayanağı olarak İl İdaresi Kanunu’nun 11. maddesinin C fıkrası ile Umumi Hıfzısıhha Kanunu’nun 27. ve 72. maddeleri gösterilmiştir. Ancak söz konusu düzenlemelerin sokağa çıkma kısıtlamalarına dayanak olması, 1982 Anayasası’nın öngördüğü anayasal düzen bakımından oldukça sorunludur. Bu nedenle, bu yorum yazısı, COVID-19 sebebiyle getirilen sokağa çıkma kısıtlamalarının temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması bakımından olağan dönemlerde gözetilmesi gereken koşullara uygunluğunun incelemekte ve kanunlara uygunluğu tartışmaktadır.

5. Türkiye’de Örgütlü Çıkar Siyaseti, Sendikalar ve Sivil Toplum Yunus Furkan Arıcan

Bu yazıda, Türkiye’de AKP iktidarları döneminde devlet ve sivil toplum ilişkisinin temel duraklarından bir tanesi olan çıkar siyaseti, devlet ve sendikalar özelinde tartışmaya açılacaktır. Öncelikle, sendikaların endüstriyel ilişkiler içerisindeki piyasa aktörü konumuna ek olarak, örgütlü sivil toplum kuruluşları ve siyasal süreçlerde etkin rol oynayabilen politik aktörler olduğu vurgulanacaktır. Ardından, sendikaların devlet ile ilişkilerinde endüstriyel ve siyasal alanlar arasındaki politik mübadelenin AKP iktidarları döneminde ayrıcalıklı ve eşitsiz bir çıkar siyasetine dönüştüğünün altı çizilecektir. Son olarak, politik mübadelenin ve eşitsiz çıkar siyasetinin devlet ve piyasa arasındaki çizgiyi muğlaklaştırdığı ve nitekim bu durumun, sivil toplumu devlet müdahalelerine karşı kırılğan hale getirdiği savunulacaktır.

LİBERAL PERSPEKTİF: ANALİZ

Bir konunun değerlendirilmesine dayanan, 20-30 sayfa uzunluğunda olan ve uzmanlarımızın liberal perspektifle ele aldıkları yazılardır. Geçtiğimiz yıl 3 adet analiz yazısı yayınladık.

1. *Korona Virüsü Pandemisiyle (COVID-19) Mücadelede Sınırlı Kaynak Kullanımı* Ercan Avcı

Salgın hastalık ve doğal afet durumları, toplumdaki bireyleri endişeye sevk edebilen ve bireyler arasında veya bireyle-otorite ilişkisinde güvensizlik meydana getirebilen dönemlerdir.

Bununla mücadele etmenin en temel kurallarından biri, toplumdaki korku halini ve güvensizlik duygusunu bertaraf etmek veya asgari düzeye çekmektir. Bu sebeple, halk sağlığı hizmetlerini yürüten otorite, şeffaf ve hesap verebilir bir mekanizma çerçevesinde, ilgili salgın veya doğal afetle nasıl ve hangi ölçütlerle mücadele edildiği konusunda, insanları doğru ve eksiksiz bir şekilde bilgilendirmelidir.

Bu kapsamda ilgili analizde, salgın ve doğal afet gibi zamanlarda sınırlı kaynak kullanımının nasıl olması ve hangi ilkelere dayandırılması gerektiği tartışılmıştır. Ayrıca, sınırlı kaynak kullanımında takip edilen sistem ne olursa olsun, ilgili sistemin gerektirdiği kurallar, istisnasız biçimde, herkese uygulanması gerektiğinin altı çizilmiştir.

2. COVID-19 Salgını, Kısıtlayıcı Kamu Siyasaları ve Özgürlükler Karşılaştırmalı Bir Analiz Mete Yıldız

Raporda COVID-19 Salgını sırasında birçok ülkede kullanılan çok çeşitli kısıtlayıcı kamu siyasalarının kapsamı, uygulama süreci ve uygulama araçları (özellikle teknolojileri) ile uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlar incelenmektedir.

Amaç, kısıtlayıcı kamu siyasaları alanında özgürlükler ile kamu yararı/kamu sağlığı arasındaki hassas dengenin nasıl kurulup sürdürülebilir kılınabileceğini anlamaktır.

3. COVID-19'un Türkiye Ekonomisine Etkileri ve Politika Önlemlerinin Ekonomik Özgürlükler Açısından Değerlendirilmesi

Harun Öztürkler

COVID-19 pandemisi küresel ve ulusal ekonomide yol açtığı negatif talep ve arz şoku ile kısa dönemde üretim ve istihdamda büyük kayıplara yol açarken, yarattığı tahribat etkin bir aşı ve tedavi ilacı geliştirilse dahi, bu aşı ve ilaca geniş halk kitlelerinin erişimi uzun süreceğinden, pandemi sonrası dönemde de bir müddet devam edecektir.

Pandemi uzun dönemde küresel ve ulusal ekonomide örgütlenme biçimini, uluslararası ekonomik ve politik ilişkileri, ayrıca ulusal düzeyde hem sosyo-ekonomik sınıflar arasındaki ilişkileri hem de hükümet-özel sektör-piyasa ilişkilerini değiştirecektir.

Çalışma, öncelikle, Türkiye'de ekonominin talep ve arz yanının yapısal özelliklerini tanımlamayı amaçlamaktadır. Ekonominin talep yönünün iyi anlaşılabilmesi için karar birimlerinin harcama ve tasarruf davranışları ve bu davranışlarda ortaya çıkan kriz temelli değişimler ayrıntılı olarak tartışılmaktadır. İkinci aşamada, hükümetin krize karşı aldığı önlemlerin neler olduğu, bu önlemlerin etkinliği ve bireysel ekonomik özgürlüklere (mülkiyet hakkı, girişim özgürlüğü, emek özgürlüğü, mübadele özgürlüğü gibi) etkileri değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme bağlamında çalışma, alternatif ekonomi politikalarının neler olabileceğine ilişkin önermeler geliştirmektedir.

LİBERAL PERSPEKTİF: RAPOR

Bir konu çerçevesinde en az 35 sayfa olan, uzmanlarımızın liberal perspektifle ele aldıkları, teorik tartışma ve ampirik veriler içeren rapor çalışmalarımızdan geçtiğimiz yıl 5 adet yayınladık.

1. Türkiye’de Basın Özgürlüğü Raporu 2019-2020 Burak Bilgehan Özpek

Bu raporda 2019 senesinin 1 Ocak gününden, raporun tamamlandığı 2020 21 Haziran tarihine kadar Türkiye’deki basın özgürlüğünün durumu incelenmiştir. Kamu otoritesinin şiddet uygulama tekeline yaslanarak basın kuruluşları ve gazeteciler üzerinde kurduğu baskının anlaşılması adına gazetecilerin tutuklanması, medya kurumlarına el konulması, yayın yasakları ve sosyal medya kısıtlamalarına bakılmış; basın kuruluşları arasındaki iktisadi bağımlılık ilişkisine odaklanarak kamu kurumlarının reklam politikasının piyasa ekonomisi ve siyasal iktidar arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Son olarak da medyadaki kutuplaştırıcı dil, yalan haber (fake news) sayısı ve komplo teorilerinin yaygınlığına bakılarak kamusal tartışmanın niteliği verilmiştir.

2. Kamu İhalelerinde Rekabet ve Şeffaflık Uğur Emek

İlgili rapor, varlıkların alımlarını ve sözleşmelerin yönetim ve icrasını düzenlemek amacıyla oluşturulan 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun tarihsel arka planını ve gelişim süreçlerini AB katılım müzakereleriyle ilgili detaylar vererek incelemektedir.

Sürece ilişkin detaylı bilginin verilmesinin ardından kamu alımlarında etkinliğe zarar verebilecek risk alanları belirlenmiş ve bu risklerin olumsuz etkilerinin hafifletilmesi için gerekli düzenleme önerilerinde bulunulmuştur.

3. Güçler Ayrılığı, Denge ve Denetleme ile Yasama ve Yürütme İlişkileri

Ömer Faruk Gençkaya

Bu raporda, Türkiye’de mevcut düzendeki denge ve denetleme mekanizması ve yasama ve yürütme ilişkileri, güçler ayrılığı ilkesine değinilerek ele alınmış ve tartışılmıştır. Bu kapsamda, 16 Nisan 2017 referandumuyla kabul edilen kendine özgü cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve bu sistemdeki TBMM’nin etkinliği, parlamentonun etkin olup olmadığını belirleyen çeşitli iç ve dış unsurlara değinilerek açıklanmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra, yasama-yürütme arasındaki ilişki incelenmiş ve mevcut düzendeki sorunlar işlenmiştir. Son olarak da yasamanın etkinleştirilmesi ve güçler ayrılığı ile denge ve denetleme mekanizmasının iyileştirilmesi adına çözüm önerileri getirilmiştir.

4. Kamu Personel Rejiminde Reform İhtiyacı Muhittin Acar

İlgili rapor, kamu personel rejimindeki mevcut sorunlar ve bu sorunların doğurduğu riskleri ilgili rejimin temelini teşkil eden anayasa-yasal ilkeler çerçevesinde ele almakta ve bu ilkeler ışığında değerlendirmektedir.

Ülkenin ekonomik-mali yapısı ve sosyal dokusu, ülkedeki işgücünün demografik yapısı ve örgütlülük düzeyi, devletin temel nitelikleri, devlet-toplum ve siyaset-bürokrasi ilişkilerinin mahiyeti, ülkeyi yöneten kadroların devlete, demokrasiye ve değişime dair vizyonları ile kamu kurumlarına, hizmetlerine ve görevlilerine ilişkin yaklaşımları vb. çeşitli etmenler kamu personel rejiminin yapısını ve işleyişini etkilemektedir. Bu doğrultuda, raporda anayasal-yasal ilkeler çerçevesinde ele alınan ilkeler yasallık, eşitlik, yeterlik, kariyer ve yansızlıktır.

Bu ilkeler anayasal-yasal çerçeve içinde ele alınmış; yapılan değerlendirmeler ve gerçekleşen tartışmalar ışığında Kamu Personel Rejimine ilişkin çözüm önerileri dile getirilmiştir.

5. Türkiye’de Medya ve İfade Özgürlüğü için Siyasa Önerileri Gülseren Adaklı, Ali Rıza Çoban, Nermin Pınar Erdoğan, Aslı Ece Koçak

COMET: Türkiye’de Anlamlı İfade Olanakları Yaratmak (Creating Opportunities for Meaningful Expressions in Turkey) projesinin medya ve ifade hürriyeti ayağı kapsamında elde edilen bulgularla hazırlanan ilgili rapor, Türkiye’deki doğru ve güvenilir habere ulaşmanın yanı sıra haberi oluşturmada, haberi yapan gazetecilerin özgür ve bağımsız bir şekilde hareket etmelerinin önündeki sorunlar ve engelleri incelenmektedir.

Bu kapsamda, siyasetin medyaya etkisi ve etkisinin altında yatan nedenler, Türkiye’deki medya sahiplik yapısı, basını düzenleyen kurumların durumu, gazetecilerin mesleki pratiklerinin önündeki engeller, yerel medyanın sorunları ve gazetecilik pratiklerine derinden etkileyen gazeteci yarğalamaları, yayın durdurma, engelleme pratikleri ele alınmıştır.

KİTAPLAR

Geçtiğimiz yıl içinde biri çeviri olmak üzere 3 adet kitap yayınladık.

1. *Özgürlük ve Hukuk* **Bruno Leoni** Çeviren: Mustafa Erdoğan

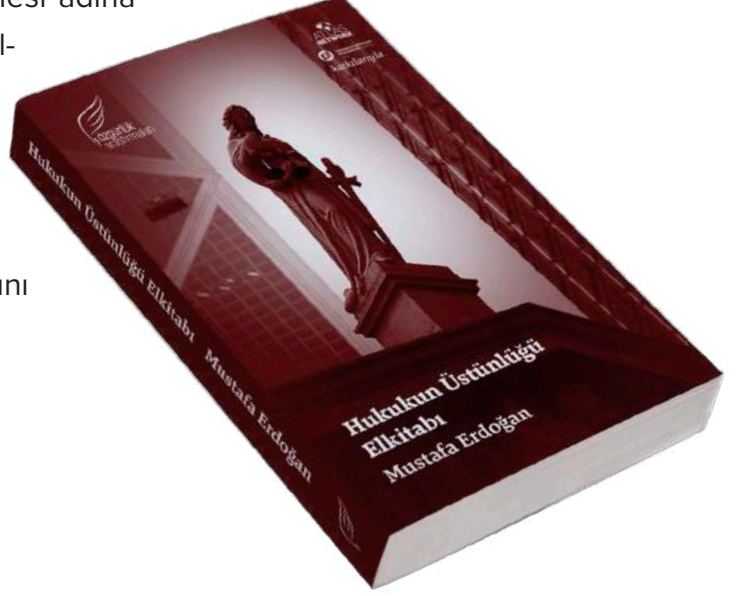
Büyük İtalyan hukukçu ve düşünür Bruno Leoni *Özgürlük ve Hukuk* adlı bu baş eserinde sivil dinamiklerden türeyen, kendiliğinden gelişmeye dayalı evrimci hukuk görüşünün özgürlük idealiyle en iyi bağdaşan hukuk paradigması olduğunu, hem kavramsal hem de tarihsel kanıtlarıyla ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Ayrıca, bu kitapla amaçlanan okuyucuları sadece hukuk alanında değil aynı zamanda liberalizm ve hukuk arasındaki ilişki hakkında da bilgi sahibi olmaları amaçlanmıştır. Derneğimizin “Özgürlük Serisi” bünyesinde Prof. Dr. Mustafa Erdoğan’ın çevirisiyle okuyuculara sunulmuştur.

2. *Hukukun Üstünlüğü Elkitabı* Mustafa Erdoğan

Bu kitap hukuk devleti nosyonunun güçlenmesi adına hukukun üstünlüğünü bütün yönleriyle ele almayı hedeflemiş; hukukun üstünlüğü idealini incelemiştir. Bu doğrultuda, mevcut düzendeki kaygılar göz önünde bulundurulduğunda Hukukun Üstünlüğü El Kitabı adlı çalışmanın tam zamanında çıktığını söyleyebiliriz.

3. Online Hukuk Devleti Akademisi Uygulayıcı Eğitimi El Kitabı Mustafa Erdoğan, Serap Yazıcı, Orhan Kemal Cengiz, Beydağ Tıraş Öneri, Günal Kurşun

Bu kitap, Çevrimiçi Hukuk Devleti Akademisi Projesi kapsamında uygulayıcılar için bir el kitabı olarak kullanılması amacıyla hazırlanmıştır.

İlk bölümde Prof. Dr. Mustafa Erdoğan'ın hukuk devleti kavramının teorik çerçevesini ele alan giriş yazısı bulunmaktayken ikinci bölümde Prof. Dr. Serap Yazıcı'nın kaleme aldığı hukuk devletinin temel unsurlarını ve sağladığı güvenceleri yer almaktadır. Üçüncü bölümde Av. Orhan Kemal Cengiz'in ceza davalarında adil yargılama güvencelerini incelemiştir; Av. Beydağ Tıraş Öneri ise yazısında ayrımcılık yasağına ilişkin temel içtihatları yer vermiştir.. Son olarak da ceza hukukçusu Dr. Günal Kurşun'un özgürlük ve güvenlik hakkına ilişkin genel güvenceleri inceleyen yazısı yer almaktadır.

“Uygulayıcı Eğitimi El Kitabı” Özgürlük Araştırmaları Derneğinin internet sitesinde herkesin kullanımına açılmıştır.

BÜLTEN

1. Özgürlüklerin COVID-19 ile İmtihanı

COVID-19 tüm dünyayı etkisi altına almasından bu yana dünya; siyasi, ekonomik ve sosyal alanlarda büyük ve hızlı bir değişim geçirmektedir. Dünyanın dört bir yanındaki birçok hükümet, COVID-19 krizinden yararlanmaya ve ekonomik hakların yanı sıra sivil özgürlüklere zarar verecek şekilde kendi kapsamlarını ve siyasi güçlerini genişletmek için kullanmaya isteklidir. Türkiye hükümeti bu açıdan bir istisna değildir. Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak hükümet politikalarını ve COVID-19 pandemisi kapsamında gerçekleştirdiği kısıtlamaları, Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi desteğiyle, “Özgürlüklerin COVID-19 ile İmtihanı” başlıklı 20 Türkçe bültende inceledik ve değerlendirdik.

Hükümet politikalarının siyasi, yasal ve ekonomik etkilerini ulusal ve uluslararası topluluklar için liberal demokratik bir bakış açısıyla özetlemek ve değerlendirmek, hükümetin gücündeki değişimi zaman içinde bireysel haklar karşısında doğru bir şekilde izleyebileceğimiz bir arşiv oluşturmamıza yardımcı oldu.

Bültenlere Özgürlük Araştırmaları Derneğinin web sitesinden ve sosyal medya platformlarından ulaşabilirsiniz.

2. Özgürlük Gündemi / Freedom Observer

Türkiye’de sivil özgürlüklere, ekonomik özgürlüklere ve hukukun üstünlüğüne dair gerçekleşen ihlaller, oldukça kaygı verici düzeyde seyretmektedir. COVID-19 pandemisi, Türkiye hükümetinin vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini kısıtlaması veya reddetmesi için ortam sağlamış ve bu durum tüm sivil toplum için bir korku iklimi yaratmıştır. Korku iklimine rağmen Özgürlük Araştırmaları olarak Türkiye’de “Özgürlük Gündemi” adlı yeni bir bülten serisi başlattık. Bu projede mevcut pandeminin Türkiye’deki temel özgürlükleri tehdit ettiği karmaşık yollar hakkında farkındalık oluşturmak ve izlemek amaçlanmıştır.

2020 yılının Ekim ayından itibaren hükümetin salgına tepkisini ve sivil özgürlükler, ekonomik özgürlükler ve hukuk devleti alanındaki gelişmeleri izlediğimiz ve değerlendirdiğimiz ilgili bültenleri iki hafta arayla Türkçe ve İngilizce olarak kamuoyu ve paydaşlarla paylaşıyor; kamu politikasına ilişkin bilimsel, partizan olmayan araştırmalar sunma konusundaki uzmanlığımızı kullanıyoruz.

VIDEO

1. Türkiye’de Basın Özgürlüğü 2019-2020

Özgürlük Araştırmaları Derneği olarak 2014 yılından bu yana Türkiye’de basın özgürlüğünü işlediğimiz raporlarımıza bir yenisini eklemenin yanı sıra bir de video ile bu durumu taçlandırdık. Burak Bilgehan Özpek, Nevşin Mengü, Beril Eski ve Aydın Gündüz ile yapılan derinlemesine mülakatlardan oluşan “Türkiye’de Basın Özgürlüğü 2019-2020” başlıklı videomuzda Türkiye’nin basın özgürlüğüne ilişkin geldiği son durumu inceledik. Videomuz, derneğimizin tüm sosyal medya hesaplarında paylaşıldı ve 10 bin izlenme sayısına ulaştı!

2. Kamu İhale Kanunu: Reform Önerisi

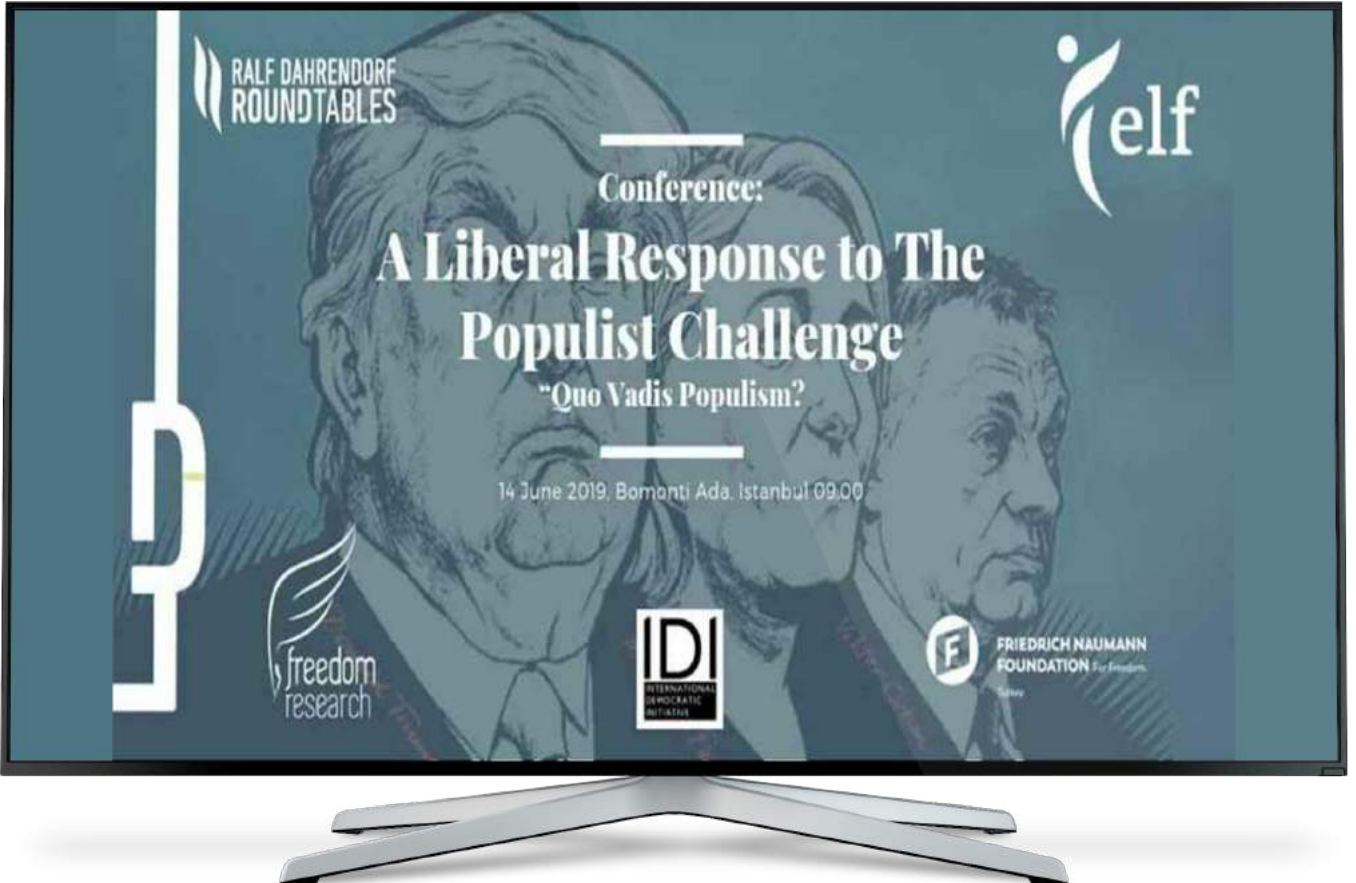
Türkiye’de Yapısal Reformlar Projesi kapsamında ivedilikle reforma tabi tutulması gerektiğini düşündüğümüz beş kurumdan/yapıdan biri olan kamu ihale kanuna dair videomuz izleyicilerin takdirine sunuldu. Prof. Dr. Uğur Emek, Prof. Dr. Bican Şahin, Prof. Dr. Erdal Türkkkan, Fatma Çölaşan ve Sedat Çal’ın yer aldığı ve kamu ihale kanunundaki sorunların ve çözüm önerilerinin sunulduğu bu video, 75.000’den fazla kişi tarafından izlendi!

3. A Liberal Response to the Populist Challenge (Part I-II)

Friedrich Naumann Vakfı Türkiye Ofisi ve European Liberty Forum işbirliği ile birlikte 14-15-16 Haziran 2019 tarihlerinde populizmin yükselişinin değerlendirildiği bir konferans gerçekleştirdik. Avrupa ülkelerinden ve Türkiye'den liberal uzmanlar, akademisyenler, gazeteciler ve sivil toplum temsilcileri popülist tehdidin doğasını tartışmak ve buna karşı liberal bir iletişim stratejisi geliştirmek için bir araya geldi; hem populizmin yükselişini hem kendi ülkeleri üzerinden hem de genel çerçeveden değerlendirdi.

70 kişinin katılımıyla gerçekleşen konferans etkinliğinin ardından uzmanların katkıda bulunduğu iki günlük çalıştay düzenlendi. İlgili çalıştaydan derlenen video, tam da dünyada tekrardan popülizmin tehdidinin gündemi meşgul ettiği zamanlarda, 2020 yılının son çeyreğinde sosyal medya hesaplarından paylaşıldı. İngilizce gerçekleşen çalıştaylara Türkçe altyazı eklenerek ilgili çalışma hem ulusal hem de uluslararası kamuoyunun beğenisine sunuldu. Kısa bir zamanda videolar ilgiyle karşılandı ve 3.500 izlenmeye ulaştı.

A large stack of newspapers is shown, with a prominent yellow rectangular overlay covering the center. The newspapers are stacked in a way that shows the edges of many pages, creating a textured, layered appearance. Some text from the newspapers is visible, such as "Bad drivers in" and "Report offenders in".

BASINDA ÖAD

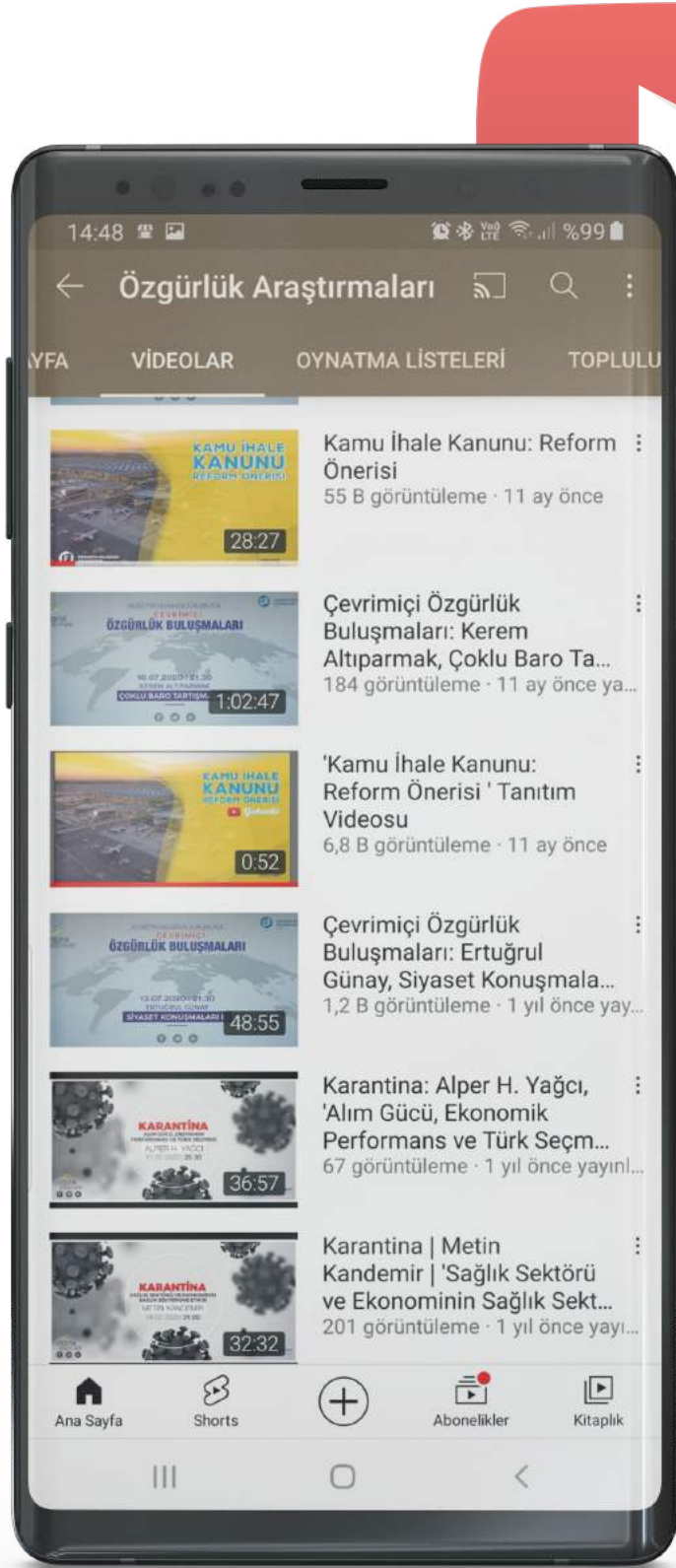
Yarının özgür medyası

Devletin iflas ettiği, Saray rejiminin çöküş sürecinde, bugünden yarını, geleceğin medyasını tasarlamak için olumlu bir adım atılıyor. Hayırlı olsun!

07.12.2020 - 00:00 Güncelleme: 07.12.2020 - 00:00

Cumartesi günü, Özgürlük Araştırmaları Derneğinin (**ÖAD**) düzenlediği "Basında Yapısal Reform İhtiyacı" konulu zoom toplantısına katıldım. Derya Sazak'ın yönettiği, yaklaşık 4 saat süren çalıştayda gazeteciler, STK aktivistleri, hukukçular, iktisatçılar, akademisyenler ve milletvekilleri söz alarak görüş ve önerilerini ifade etti. Toplantı boyunca tuttuğum

SOSYAL MEDYADA ÖAD

Channel/Özgürlük Araştırmaları Derneği

@ozgurlukar

@ozgurlukarastirmalari

@ozgurlikarastirmalari

PARTNERLER

FAALİYET RAPORU 2020

📍 Çankaya Mah., Atatürk Bul., No.160 D.10 Çankaya, Ankara

☎️ (312) 213 24 00 🌐 www.oad.org.tr ✉️ info@oad.org.tr

📌 [ozgurlukarastirmalari](https://www.facebook.com/ozgurlukarastirmalari) 🐦 [ozgurlukar](https://twitter.com/ozgurlukar)